

Herr ordförande, ärade ledamöter,

Tack så mycket för att ni har bjudit in mig till detta möte! Jag representerar alltså den lokala och regionala nivån i Sverige och hos oss är det liksom i de flesta andra EU-medlemsstater på dessa nivåer som majoriteten av de offentliga upphandlingarna görs, sett både till antal och till ekonomiskt värde. Upphandlingsreglerna har med andra ord mycket stor betydelse för oss.

Förhoppningarna på ett förenklat regelverk var stora bland våra medlemmar inför publiceringen av förslagen till nya upphandlingsdirektiv. Framför allt hade man hoppats på att den goda affären skulle hamna mer i fokus, alltså att resultatet av en gjord upphandling skulle bli anskaffning av en vara, tjänst eller byggentreprenad till villkor som skulle vara bra för både medborgaren, köparna och säljaren. Eller annorlunda uttryckt, kan man upphandla sopsäckar och pärmar till bra pris blir det mer pengar över till skola, vård och omsorg.

Så blev tyvärr inte fallet. Det är sant att vissa regler i förslagen är enklare än nuvarande, t.ex. dynamiska inköpssystem, men vissa saker har blivit krångligare som t.ex. livscykelkostnadsbestämmelserna.

Vi hade också hoppats att det skulle bli fritt att använda det förhandlade förfarandet även inom den klassiska sektorn. Vi förstår inte heller att avskaffandet av indelningen i A- och B-tjänster skulle vara något positivt, tvärtom borde man fundera över att överföra fler tjänster till B-delen.

Det som däremot bekymrar kommunerna och landstingen i Sverige mest nu är diskussionerna om att inte tillåta upphandling till enbart lägsta pris. Jag förstår att ni vill att det som upphandlas ska vara av god kvalitet. Men det går alldeles utmärkt att upphandla till lägsta pris och ha mycket hög kvalitet, men gör helt enkelt kvalitetskraven obligatoriska att uppfylla och så antas det anbud som uppfyller samtliga ställda kvalitetskrav till lägsta pris. Det är ovanligt att inte ställa något kvalitetskrav i en upphandling till lägsta pris.

Det är mycket enklare att göra så än att utvärdera viktade kvalitetskriterier i det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och det är ett mycket vanligt förfarande ute hos de upphandlande myndigheterna. Dessutom minskar risken för överprövning i domstol eftersom förfarandet är så transparent. Just överprövning i domstol är ett reellt bekymmer i Sverige, vi hade över 2000 överprövningar av upphandlingar i domstol 2011 och detta kostar förstås både tid och pengar, pengar som i stället skulle kunnat användas ute i den kommunala verksamheten.

En annan sak är dessutom att för vissa upphandlingar, framför allt inom varuområdet finns det inte så mycket annat att utvärdera än priset. Detta gäller framför allt

generiska varor såsom bensin, grus, elektricitet, salt, generiska läkemedel och suddgummin. Skulle man tvingas väga in andra parametrar här skapar det ett onödigt extraarbete, tid som i stället borde läggas på att utveckla upphandlingen inom andra mer komplicerade områden som t.ex. innovationsupphandlingar och vissa typer av intellektuella tjänster.

Min erfarenhet är dessutom att det oftast är små företag som tjänar på att det upphandlas till lägsta pris. Dessa har ofta låga administrativa kostnader och kan lämna mycket konkurrenskraftiga anbud. Ju mer komplicerat ett upphandlingsunderlag är, och det blir mer komplicerat vid ekonomiskt mest fördelaktiga anbud eftersom det då behövs utvärderingsmodeller för att klara viktningsskraven, ju svårare blir det för de små företagen att vara med i upphandlingen.

Slutligen vill jag understryka att jag anser att även grunden ekonomiskt mest fördelaktiga anbud absolut måste vara kvar, men det är den upphandlande myndigheten som ska välja vilken modell som ska användas utifrån den aktuella upphandlingen. Det görs så många vitt skilda upphandlingar ute hos de upphandlande myndigheterna, alltifrån intensivvårdsutrustning till sjukvården, skrivpapper till kommunkontoret och köp av arkitekttjänster, att regelverket måste vara så flexibelt det bara kan för att säkerställa den goda affären. Regelverket behöver rejäla förenklingar inte ytterligare administrativa bördor!